

method is the efficient way to improve the effectiveness of the learning process, it will promote not only the professional development of the students, but also the improvement of teachers' qualification.

Key Words: *project method, students-pianists, professional training, innovative methods, music pedagogy.*

УДК378.016:[784:781.68]

Лінь Янь

аспірантка факультету мистецтв
(м.Київ)

Методологічна основа вокального навчання вчителів музичного мистецтва

В статті обґрунтовано культурологічний та системний підходи як методологічну основу дослідження вокального навчання майбутніх вчителів музичного мистецтва. З'ясовано, що орієнтація на культурологічний підхід дозволяє встановити взаємозв'язки між феноменами соціокультурного простору і компонентами вокального навчання на основі розкриття закономірностей культурного розвитку суспільства, розвитку вокального мистецтва як найпотужнішої системи створення, збереження і трансляції духовно-культурного досвіду людства. Системний підхід дозволяє розглядати процес формування готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності в якості цілісної динамічної системи у єдності усіх її компонентів і елементів, визначати взаємозв'язки між ними у цілісності та єдності.

Доведено, що застосування цих підходів у практиці вокального навчання китайських студентів дозволить сформувати в них культурологічне ставлення до найкращих мистецьких здобутків людства, сформувати цілісне уявлення про українську вокальну культуру в історичному контексті, розвинути вміння поєднувати різні мистецькі явища в цілісну картину культурного розвитку суспільства, а також узагальнювати методичні принципи різних вокальних шкіл, систематизувати методи і прийоми вокального навчання.

Ключові слова: *вокальне навчання, вчитель, культурологічний, системний, підхід, мистецтво, студенти.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... *Однією з визначальних тенденцій сучасної вищої педагогічної освіти є забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців, оскільки саме вчитель із високим рівнем підготовки відповідає суспільному запитові. У зв'язку з цим виникає необхідність організації такої підготовки педагогів-вокалістів, котра б забезпечувала формування їхньої готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності. Це вимагає перегляду теоретико-методологічних засад вокального навчання китайських студентів на теренах України.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій... *Наукові основи музично-педагогічної освіти розкрито в працях українських (А. Козир, Л. Куненко, Г.Падалки, О. Рудницької, О. Щолокової та ін.) та китайських (Бай Шаожун, Ван Чаовень, Лі Фан, Лінь Хай та ін.) дослідників. У контексті нашого дослідження особливої теоретико-методологічної значимості набувають наукові розробки Л. Василенко, Лін Сяо, Н. Овчаренко, Ван Тянь Ці, Ван Яньпин та ін., та праці, в яких розкрито особливості вокального навчання студентів з Китаю (Вей Дзюнь, Ван Те, У Гуолін, Цзо Чжэнь-гуань та ін.). Проте проблема визначення методологічної складової вокального навчання студентів з Китаю залишається недостатньо вивченою.*

Формулювання цілей статті... *Мета статті – обґрунтувати культурологічний та системний підходи як методологічну основу дослідження вокального навчання майбутніх вчителів музичного мистецтва.*

Виклад основного матеріалу... *Нині в українській музичній практиці використовується десятки різних підходів до навчання вокалу, кожен з яких має свої переваги та особливості застосування. Одним із традиційних підходів є культурологічний. На переконання науковців, культурологічний підхід визначає систему ціннісних уявлень для кожної людини і регулює її індивідуальну, соціальну поведінку, є базою для постановки і здійснення пізнавальних, практичних, професійних і особистісних завдань. Адже культура є вираженням досягнутого людством рівня історичного прогресу [2, с. 13]. Застосування культурологічного підходу як методологічної основи процесу вокального навчання спрямовує на взаємодію з усталеними у суспільстві найбільш істотними культурними цінностями (Н. Мозгальова), опанування студентами досягнень загальної, вокальної та педагогічної культури; сприймання і розуміння майбутніми педагогами світового вокально-педагогічного досвіду (національних традицій різних вокальних шкіл), жанрово-стильових особливостей вокальних творів різних історичних епох*

(Н. Овчаренко); накопичення спеціальних теоретичних знань і практичних навичок, поглибленого ознайомлення з методичними засадами і сучасними технологіями обраної спеціальності, формування важливих моральних і фахових якостей особистості майбутнього учителя музики, сукупність яких дає можливість творчо-активно працювати в обраній музично-педагогічній сфері (Пан На).

У педагогічному словнику **культуроологічний** підхід визначається як конкретно наукова методологія пізнання та перетворення педагогічної реальності, основою якої є аксіологія; бачення освіти через призму поняття культури, тобто розуміння її як культурного процесу, котрий відбувається у культуровідповідному середовищі, всі компоненти якого наповнені людськими смислами і слугують людині, котра вільно проявляє свою індивідуальність, здатність до культурного саморозвитку і самовизначення у світі культурних цінностей [4, с. 132]. В інших виданнях культуорологічний підхід трактується як напрям в педагогічній практиці, в основі якого лежить принцип культуровідповідності освіти, котрий жодним чином не суперечить науковому змісту освіти, а доповнює його та збагачує [1, с. 12].

Актуальність впровадження культуорологічного підходу в практику вокального навчання зумовлена тим, що вся система знань про світ, людину і суспільство має бути кардинальним чином переглянута з огляду на зміни сучасних вимог як до освіти, так і духовної спадщини української нації, її самобутності та культури. «Виникає нагальна потреба повернення до людських цінностей, до особистості, яка усвідомила б себе як мікрокосм, як частину світової культури, де на основі діалогу культур вона пізнає себе в своїй культурі, примножуючи культуротворчий досвід людства» [7, с. 12]. Саме ці основні положення становлять основу культуорологічної парадигми в сучасній українській педагогічній освіті.

Більшість дослідників, котрі працюють в рідніщі культуорологічного підходу, наголошують на тому, що саме цей підхід забезпечує справжню гуманізацію та гуманітаризацію освіти, адже в його епіцентрі – людина як вільна, активна індивідуальність, здатна до особистісної самодетермінації в спілкуванні і співпраці з іншими людьми, вітчизняною і світовою культурою. Саме у смисловому полі культуорологічної парадигми, на думку М. Кагана, підкреслюється унікальність людини, а її інтелект і творчий потенціал розглядається як головна продуктивна сила суспільства, що означає посилення ролі людського фактора, особливо таких якостей людини, як її самобутність і самоцінність. Таким чином, «людина стає прямим культуорогенним суб'єктом, який втілює себе в культурі, робить її своїм інобуттям і нею ж формується» [3, с. 123].

Культуроологічна спрямованість підготовки майбутнього вчителя, на думку І. Зязюна, визначає систему його ціннісних уявлень, регулює індивідуальну та соціальну поведінку, є базою для постановки і здійснення пізнавальних, практичних, професійних і особистісних завдань [2, с. 13]. Отже, культуорологічний підхід виступає не тільки внутрішнім імпульсом розвитку майбутнього вчителя музичного мистецтва, але й «механізмом», що забезпечує цей розвиток.

Важливим положенням сучасної культуорологічної концепції (Є. Бондаревська, І. Зязюн, О. Щолокова та ін.) є те, що педагог не передає готові зразки етичної і духовної культури, а створює, виробляє їх разом із студентами. Сумісний пошук цінностей, норм і принципів навчання, їх реалізація в конкретних видах діяльності і спілкуванні – складають зміст сучасної культуорологічної освіти. Саморозвиток вихованця і самого педагога відбувається в просторі їх взаємодії, який ще називають культурно-виховним простором [2, с.11].

Загальні характеристики культуорологічної парадигми в сучасній освіті базуються на таких принципах: визнання розвитку особистості головним завданням освіти, а становлення унікальної індивідуальності майбутнього професіонала – її головним результатом; зміст освіти має бути наповнений культурними сенсами і загальнолюдськими цінностями; педагогічні засоби, форми і методи навчально-виховного процесу мають бути спрямовані на розвиток суб'єктних, позитивних властивостей особистості, на самопізнання; підготовка професіонала має відбуватися в особливому культурно-виховному середовищі, в якому є всі підстави для вільного вибору особистістю способів самореалізації та її культурного саморозвитку [8].

Важливість **культуроологічного підходу при вивченні процесу вокальної підготовки китайських студентів** зумовлена, насамперед, дедалі більшою роллю гуманітарних знань, пошуків нових мистецьких імпульсів, здатних позитивно вплинути на освітні процеси, духовний розвиток і виховання людини. З цих позицій **вокальну підготовку** необхідно розглядати як складний феномен у сукупності її ціннісно-смислових, знаково-комунікативних та музично-виконавських характеристик. В умовах педагогічних університетів вокальна підготовка повинна стати одним з основних інтегративних предметів, адже на її заняттях слухові та вокальні навички студентів, здобуті ними теоретичні знання, естетичні та емоційні враження виступають чинниками виконавського зростання та фахової зрілості.

Враховуючи сказане, в контексті вокального навчання положення культуорологічного підходу можна визначити таким чином: перехід від схеми «студент – навчальні засоби – знання» до схеми «студент – культура – навчальні засоби – знання»; культуоро-контекстна обумовленість навчального

матеріалу та багаторівневість діалогових відносин всередині музичного тексту; введення у вокальну практику методу психологічної підтримки з метою активізації діалогових стосунків викладача і студента; задоволення культурно-інформаційних потреб студентів та їх стимулювання. Великого значення набуває створення культурно-інформаційно-пізнавального середовища, завдяки чому у студентів формується власне ставлення до вокального навчання та вокальної музики. За цих обставин у процесі вокального навчання китайські студенти повинні сформувавши культурологічне ставлення до найкращих мистецьких здобутків людства, цілісне уявлення про українську вокальну культуру в історичному контексті, розвинути вміння поєднувати різні мистецькі явища в цілісну картину культурного розвитку суспільства. Така точка зору на здобутки вітчизняного вокального мистецтва дозволяє яскравіше відчутти його унікальність та своєрідність і, водночас, спорідненість із найвищими досягненнями світової вокальної культури.

Отже, використання основних положень культурологічного підходу в практиці вокального навчання китайських студентів сприяє становленню загальноестетичної та музичної культури студентів, підвищує рівень вокальної підготовки як майбутніх вчителів музичного мистецтва, так і професійних музикантів. У контексті культурологічного підходу інтерпретація вокальних творів визначається як художньо-виконавська діяльність студентів у галузі вокального мистецтва, завдяки якій передається естетичне ставлення до навколишньої дійсності, розкриваються нові грані художньо-образного відображення предметів і явищ, утверджується гуманістична роль вокально-художніх цінностей в суспільному розвитку та життєдіяльності особистості.

Пріоритетного значення у методології сучасної мистецької освіти набув системний підхід. Перші уявлення про систему як упорядкованість і цілісність буття виникли ще в античній філософії. З часом поняття «система» набуває значення усвідомлення цілісності й розчленовування як природних, так і штучних об'єктів, а в подальшому як «цілого, складеного з частин». У філософському розумінні системний підхід передбачає концептуалізацію взаємозв'язків і взаємозалежностей між науковими теоріями, котрі сформувались у різних галузях знань, і поєднання розділів традиційної науки в загальних філософських концепціях систем. У психологічному контексті системний підхід сприяє інтеграції різнорівневого знання про механізм прогресивного розвитку людини як індивіда, суб'єкта діяльності, особистості та індивідуальності. Враховуючи, що складники структури особистості постійно перебувають у стані розвитку, розвиваються нерівномірно (одні швидше, інтенсивніше, інші повільніше, слабкіше). За свідченням Л. Анциферової та Г. Костюка, взаємозв'язки підструктур ієрархічні за своїм характером, що зумовлюється складною детермінацією особистісного розвитку. Г. Костюк відзначає, що індивід стає особистістю тоді, коли в нього формується свідомість, самосвідомість, здатність виконувати соціальні функції, а отже, і професійні обов'язки. Інакше кажучи, утворюється система особистісних і професійних якостей [5, с. 17-25].

У галузі мистецької освіти системний підхід, на переконання О. Рудницької, дозволяє встановити зв'язки між філософією (наука про загальні закони природи, суспільства, мислення), філософією освіти (наука про сутність освіти та її закономірності функціонування в суспільстві) та філософією мистецтва (наука про сутність мистецтва та закономірності його існування в суспільстві). Застосування системного підходу дозволяє розглянути мистецьку освіту як цілісну педагогічну систему в структурному, функціональному й генетичному аспектах. Крім того, як методологічний постулат системність передбачає постійну корекцію та узгодження мети й результату мистецької освіти – виховання творчої особистості вчителя, їх зумовленість потребами сучасного суспільства [11].

Особливості системного підходу розкрито в праці М. Кагана «Системний підхід і гуманітарне знання». Головними завданнями цього підходу автор вважає вивчення «системних об'єктів як форми існування і руху реального світу, як прояв його упорядкованості», а також «конструювання системи категорій, що відображає системні зв'язки об'єктів вивчення і робить впорядкованим саме пізнання» [3, с. 29]. На переконання М. Кагана, системний підхід зумовлений «багатомірністю» і «поліфункціональністю» художньої діяльності людини, він дозволяє осмислити системні відносини між людиною, природою, суспільством та культурою [3, с. 14]. За свідченням науковця, системне дослідження (вивчення) музичних творів має проводитися у трьох «площинах»: предметній, функціональній та історичній. Цю думку підтримує І. Когляревський, який виокремлює три структурних рівні музичного твору. Перший рівень – рівень елементів музичного мовлення, другий – рівень їх зв'язків, третій – рівень цілісності, що охоплює концепцію твору в цілому. Представлену структурну ієрархію вчений об'єднує поняттям, що відображає системність наукового пізнання музичного твору – «музично-теоретична система» [6, с. 78].

У мистецькій педагогіці системний підхід використовується багатьма дослідниками і педагогами, адже він дає можливість розглядати підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва як цілісну систему, до якої входять такі системоутворювальні чинники як мета і результат; сукупість педагогічних умов і принципів, спрямованих на підвищення якості навчання; комплекс форм і методів роботи, що сприяють активізації студентів в обраному виді музичної діяльності. Специфічною ознакою даного

підходу є спрямування наукових досліджень на розкриття цілісності об'єкта, що вивчається та механізмів його забезпечення.

На переконання О. Щолокової, фахова підготовка вчителів мистецьких дисциплін у педагогічних університетах повинна будуватись у вигляді цілісної науково-методичної системи, спроможної модернізувати концептуальні, змістово-структурні та організаційно-технологічні ідеї [12, с. 11]. На думку Н. Мозгальнової, даний підхід дозволяє вивчати інтегративні зв'язки, системні властивості підготовки вчителів музичного мистецтва та її якісні характеристики. Це передбачає перебудову змісту навчального матеріалу, надання йому такої структури, яка сприяла б успішному засвоєнню знань, умінь і навичок у цілісній системі фахової підготовки вчителів музичного мистецтва [9, с.7]. За свідченням Н. Овчаренко, використання системного підходу дозволяє обґрунтувати систему законів, закономірностей та принципів вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, систему вокально-педагогічних компетенцій, систему технологічного забезпечення вокальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва [10, с. 8-9].

Системний підхід як методологічна основа застосовується при дослідженні теоретико-методичних основ вокального навчання (Цзінь Нань), професійно-особистісного досвіду вчителів музики (Н. Поповича), вокально-методичної майстерності (Л.Василенко), артистизму та педагогічно-артистичних умінь (В. Костюков). Застосування даного підходу при дослідженні формування готовності майбутнього вчителя музики до художньо-інтерпретаційної діяльності у процесі вокального навчання дозволить вивчати цей процес як відкриту систему, яка характеризується цілісністю, самозбагаченням і саморозвитком її структурних компонентів, показниками їх проявів, функціональними особливостями, етапами і динамікою розвитку.

Висновки...Отже, всебічний аналіз вивчення означеної проблеми засвідчив, що методологічною основою вокальної підготовки китайських студентів можуть стати культурологічний та системний підходи, адже перший дозволяє встановити взаємозв'язки між феноменами соціокультурного простору і компонентами вокального навчання на основі розкриття закономірностей культурного розвитку суспільства, розвитку вокального мистецтва як найпотужнішої системи створення, збереження і трансляції духовно-культурного досвіду людства; другий – дозволяє розглядати процес формування готовності до художньо-інтерпретаційної діяльності в якості цілісної динамічної системи у єдності усіх її компонентів і елементів, визначати взаємозв'язки між ними у цілісності та єдності. Вивчення зазначеної проблеми конкретизувало напрями подальших досліджень вокального навчання, зокрема обґрунтування педагогічних умов підвищення якості навчання вокалу у вищих педагогічних навчальних закладах України.

Список використаних джерел та літератури:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У.Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Зязюн І.А. Інтеграційна функція культурної парадигми / І.А. Зязюн // Професійно-художня освіта України : зб. наук. праць [редкол. : І.А. Зязюн (голова), В.О. Радкевич, Н.М. Чепурна (заступники голови) та ін.]. – Київ; Черкаси : Видавництво «Черкаський ЦНТЕ», 2008. – Вип. V. – С. 3-13
3. Каган М.С. Философская теория ценностей / М.С. Каган. – СПб: ТОО ТК «Петрополис», 1997. – 205 с.
4. Коджаспирова Г.М. Словарь по педагогике / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М.: ИКЦ «МАРТ», 2005. – 448 с.
5. Костюк Г.С. Роль професійного самовизначення в формуванні особистості / Г.С. Костюк // Професійна орієнтація учнів / Упор. З.С. Нечипорук. – К.: Рад. школа, 1971. – С. 17 – 25.
6. Котляревский И. Музыкально-теоретические системы европейского искусствознания / И. Котляревский. – К.: Музична Україна, 1983. – 158 с.
7. Культурологічна парадигма освіти у концепції академіка І.Зязюна // Дзеркало тижня – Вип.8. – 2015. – С.8-10.
8. Культурология: Учебное пособие / А. А. Горелов. – М.: Юрайт-М, 2001. – 400 с.
9. Мозгальова Н.Г. Теорія та методика інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики: автореф...дис. д.п.н.13.00.02 / Н.Г.Мозгальова. – Київ, 2012. – 40 с.
10. Овчаренко Н.В. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: автореф...дис. д.п.н.13.00.02 / Н.В.Овчаренко – Київ, 2016. – 40 с.
11. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька [Текст] / О. П. Рудницька. – К. : Інтерпроф, 2002. – 270 с.
12. Щолокова О.П. Модернізація фахової мистецької освіти у контексті сучасних гуманістичних ідей / О.П. Щолокова // Теорія і методика мистецької освіти. – 2007. – Вип. 4 (9). – С.11– 15.

Транслітерований список літератури:

1. Honcharenko S.U. Ukrainskyi pedahohichniy slovnyk. K. : Lybid, 1997. 376 p.
2. Ziaziun I.A. Intehratsiina funktsiia kulturnoi paradyhmy. Profesiino-khudozhnia osvita Ukrainy: zb. nauk. prats [redkol. : I.A. Ziaziun (holova), V.O. Radkevych, N.M. Chepurna (zastupnyky holovy) ta in.]. Kyiv; Cherkasy: Vydavnytstvo «Cherkaskyi TsNTEI», 2008. Volume V. S. 3-13
3. Kagan M.S. Filosofskaya teoriya tsennostey. SPb: TOO TK «Petropolis», 1997. 205 p.
4. Kodjaspirova G.M. Slovar po pedagogike. M.: IKTS «MART», 2005. 448 p.
5. Kostiuk H.S. Rol profesiinoho samovyznachennia v formuvanni osobystosti. Profesiina orientatsiia uchniv. Upor. Z.S. Nechyporuk. K.: Rad. shkola, 1971. pp. 17 – 25.
6. Kotlyarevskiy I. Muzykalno-teoreticheskie sistemyi evropeyskogo iskusstvoznaniya. K.: Muzichna Ukraina, 1983. 158 p.
7. Kulturolohichna paradyhma osvity u kontseptsii akademika. *Dzerkalo tyzhdnia*. Volume.8. 2015. pp.8-10.
8. Kulturologiya: Uchebnoe posobie. M.: YUrayt-M, 2001. 400 p.
9. Mozghalova N.H. Teoriia ta metodyka instumentalno-vykonavskoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky: avtoref...dys. d.p.n.13.00.02. Kyiv, 2012. 40 p.
10. Ovcharenko N.V. Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoy pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva do vokalno-pedahohichnoi diialnosti: avtoref...dys. d.p.n.13.00.02. Kyiv, 2016. 40 p.
11. Rudnytska O. P. Pedahohika: zahalna ta mystetska [Tekst]. K. : Interprof, 2002. 270 p.
12. Shchokolova O.P. Modernizatsiia fakhvovoi mystetskoi osvity u konteksti suchasnykh humanistychnykh idei. *Teoriia i metodyka mystetskoi osvity*. 2007. Volume. 4 (9). pp.11– 15.

Аннотация

Методологическая основа вокального обучения учителей музыкального искусства

Линь Янь

В статье обосновываются культурологический и системный подходы в качестве методологической основы исследования вокального обучения будущих учителей музыкального искусства. Ориентация на культурологический подход позволяет установить взаимосвязи между феноменами социокультурного пространства и компонентами вокального обучения на основе раскрытия закономерностей культурного развития общества, развития вокального искусства как мощного стимула системы создания, хранения и трансляции духовно-культурного опыта человечества. Системный подход позволяет рассматривать процесс формирования готовности к художественно-интерпретационной деятельности в качестве целостной динамической системы в единстве всех ее компонентов и элементов, определять взаимосвязи между ними в целостности и единстве.

Доказано, что применение этих подходов в практике вокального обучения китайских студентов позволит сформировать у них культурологическое отношение к лучшим художественным достижениям человечества, сформировать целостное представление об украинской вокальной культуре в историческом контексте, развить умение объединять различные художественные явления в целостную картину культурного развития общества, а также обобщать методические принципы различных вокальных школ, систематизировать методы и приемы вокального обучения.

Ключевые слова: вокальное обучение, учитель, культурологический, системный подход, искусство, студенты.

Summary

Methodological Basis of Vocal Education of the Music Art Teachers

Lin Yang

The article substantiates culturological and systemic approaches as a methodological basis for the research of vocal education of the future teachers of music art. It is cleared up that focusing on the culturological approach allows establish the relationships between the phenomena of sociocultural space and the components of vocal education based on the disclosure of the regularities of cultural development of the society, the development of vocal art as a powerful system of creating, storing and transmitting oif spiritual-cultural experience of humanity. The systemic approach allows us to consider the process of formation of readiness for artistic-interpretative activities as an integral dynamic system in the unity of all its components and elements, to determine the relationships between them in integrity and unity.

It is proved that the use of these approaches in the practice of vocal education of Chinese students will allow them to form culturological attitude to the best artistic achievements of mankind, to form holistic view of Ukrainian vocal culture in the historical context, to develop the ability of combining various artistic phenomena

into the holistic picture of the cultural development of the society, to generalize the methodological principles of various vocal schools, to systematize the methods and techniques of vocal education.

Key Words: *vocal education, teacher, culturological, systemic, approach, art, students.*

УДК 37.036

Лісунова Л.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
(м.Харків)

Петриківський розпис як засіб формування естетичного сприйняття майбутніх учителів образотворчого мистецтва (естетико-ментальний аспект)

У статті висвітлено багатопланові аспекти вивчення петриківського розпису як засобу формування естетичного сприйняття майбутніх учителів образотворчого мистецтва. При знайомстві та оволодінні технікою петриківського розпису у студентів формується прагнення пізнавати історію петриківського розпису, вивчати творчість видатних майстрів петриківського розпису, активно долучатися до творення нових художніх цінностей в техніці петриківського розпису. Майбутнім вчителям образотворчого мистецтва необхідно знати, що глибокі емоції, естетичні переживання прекрасного, піднесеного досягаються в петриківському розписі завдяки стилю із властивим тільки йому орнаментом, лініями, кольорами і, насамперед, все використанням рослинно-квіткового орнаменту, оригінальної техніки виконання різних видів мазка, таких як «гребінець», «зернятко», «горішок», «терехідний мазок».

Ключові слова: *естетичне сприйняття, майбутні вчителі образотворчого мистецтва, петриківський розпис.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасний етап оновлення суспільства, відродження духовної культури українського народу і поступове входження України до європейського соціокультурного простору визначають нові пріоритети і напрями освітньої галузі. У законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти наголошується на необхідності підвищення якості підготовки педагогічних працівників, формування їх професійних якостей. В указі «Про заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні» 2013 р. визначені пріоритетні напрямки: відродження та розвиток української національної культури і традиційного мистецтва, модернізація художньої освіти у світлі інтеграційних процесів входження України до європейського освітнього простору. Важливим вектором розвитку сучасної педагогічної науки є ґрунтовне дослідження особливостей фахової підготовки майбутніх учителів у контексті формування у них естетичного сприйняття стосовно використання петриківського розпису.

На думку І. Зязюна, фахова підготовка вчителя охоплює низку компонентів: аксіологічний, культуротворчий, загальнокультурний, а також цінності і традиції національної культури та процеси діяльності щодо їх збереження, відродження, відтворення [4].

Осягнення культури, її впливу на естетичне сприйняття особистості можливе тільки за умови глибокого знання історико-етнічного коріння нації; особистість несе в собі національне саме у формі засвоєння національної культури. Історія опредметнення естетичного в традиції – постійний відбір народом кращих творів свого мистецтва. Причому ці твори, увійшовши в традицію, не залишаються незмінними, вони шліфуються від покоління до покоління в напрямку найбільш повної відповідності їх тим почуттям, зовнішньою формою вираження яких вони є [1].

Сучасні умови відродження українського мистецтва вимагають нових підходів до вивчення і сприйняття безцінного духовного надбання народу – петриківського розпису майбутніми вчителями образотворчого мистецтва. А саме: розкриття засобами петриківського розпису естетизму та ментальності українського народу як невичерпного джерела творчого потенціалу особистості. Інтерес сучасних митців до петриківського розпису нерідко супроводжується поверховим трактуванням і інтерпретацією її символіки і орнаментики і як результат – механічне копіювання мотивів петриківського розпису без глибокого дослідження його витоків, традицій і еволюції, зв'язку з фольклорною культурою, з любов'ю українців до природи рідного краю на ментальному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій... Актуальні завдання сучасної мистецької освіти висвітлено у працях І. Зязюна, М. Лещенко, С. Коновець, М. Лейзерова, Л. Масол Н. Миропольської, В. Орлова, О. Отич, О. Рудницької, А. Чебикіна, О. Шевнюк, В. Шульгіної, О.Щолокової, Б. Юсова. На першочергове значення та творче використання творів, символіки та технологічних особливостей декоративно-прикладного мистецтва в освітньому процесі наголошено у наукових працях художників-